

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične številke se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabresni, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastavalec števil. po 5 nvč. (10 stot.). OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širini 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 3 st. na vrsto, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. na vrsto. Za oglase v tobožni lista do 5 vrst 20 K, vsaka naslednja vrsta 2 K. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in utočljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorje.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbo brez dopolnilne naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdajo „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kren 5-20, za pol leta Kren 3-00. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rakopisi se ne vračajo. Naročnine, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorsij lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“ vpisana zadruga z omejenim poročilom v Trstu, ulica Giorgio Galatti števil. 18. Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Državni zbor.

DUNAJ 27. Zbornica je danes nadaljevala prvo čitanje zakonskega načrta glede ustanovitve zbora doslužnih vojakov do volitve generalnih gubernikov.

Interpelacija radi aretacij v Trstu.

DUNAJ 27. Glasom neke parlamentarne korespondence so danes posl. Pittoni, Oliva in Scabar ugodili na skupno vlado interpelacijo radi aretacij izvršenih v zadnjem času v Trstu. Interpelantje prosijo pojasnila, kako stališče da zavzemajo k tem odredbam tržaške oblasti.

Proračunski odsek.

DUNAJ 27. Proračunski odsek je vsprejel proračun ministerstva za železnice. Prihodnja seja jutri.

OGRSKA.

BUDIMPEŠTA 27. Predpoludne se je vršil ministerski svet, ki se je bavil le s tekočimi stvarmi.

Hrvatski ban v Budimpešti.

BUDIMPEŠTA 27. Ban dr. Tomašić je sinoči s sekcijkim načelnikom Amrušem dopel semkaj ter je imel danes pred ministerskim svetom kratek razgovor z ministerskim predsednikom grofom Khuen-Hedervaryjem. — Jutri vsprejme cesar bana v avdijenci.

Nova hrvatska škola zaprisežena.

BUDIMPEŠTA 27. Danes predpoludne je cesar zaprisegel novoimenovana škola Krapca in Vučića.

Nesreča z avtomobilom.

INOMOST 27. V vasi Lans se je sinoči prepetila velika nesreča z avtomobilom. Avtomobil, ki ga je vodil tovarnar sukna Bauer, je v ovinku zavozil v neko kmečko hišo, vsled česar je bil ubit lastnik hiše Thum, ki je sedel pred hišo. Osebe, ki so bile v avtomobilu, tovarnar in svetnik trgovske zbornice Bauer, ravnatelj Löwenthal in Bauer jun. so bili ranjeni, oba zadnja težko. Nesreča se je pripetila, ker je zavorica odpovedala.

Ustaja v Nikaragui.

LONDON 27. „Morning Post“ poroča iz Washingtona: Poveljnik flote Združenih držav ob obalah Nikaragve je prejel nalog, na štiti v Bluefieldu vse ameriške ladije ter lastnino in interese Amerikancev, v porrebi naj izkrca pomorščake.

Krečansko vprašanje.

CARIGRAD 27. Po informacijah iz višjih krogov so zaščitve vlasti ugodno vsprejele zadnjo turško noto glede Krete.

Francoska podvodna ladija ponesrečila. 25 oseb utonilo.

CALAIS 26. Neka paketna ladija je zadel ob francosko podvodno ladijo „Pluviose“, ki se je pogreznila. — Pri tem je utonilo 25 ljudi.

PARIZ 27. Ministerstvo vojne mornarice je prejelo 26. t. m. od 3. 25 datirano brzojavko: Paketni parnik „Pas de Calais“, ki je odplul iz Calaisa ob 1.45 popoldne, je dve milj severno-zapadno od pristanišča ušel v podvodno ladijo „Pluviose“, ki se je pogreznila 17 m. globoko. Zdi se, da so rezervarji nafte počili. Brzojavka od 10. ure zvečer poroča, da se je opustilo vse

rešilne poskuse. Glasom uradnega poročila so bili na potomali ladiji 3 častniki in 22 vojakov.

CALAIS 27. Semkaj je dospel minister vojne mornarice z državnim podtajnikom Chéronom. Takoj se je podal z remorkerjem na mesto nesreče ter je dal navodila za nadaljna rešilna dela. Ker ni bila danes zjutraj podmorska struja tako silna in morje razburkano, so potapljači zopet poskušali splezati v globočino. — Zgraditelj podmorske ladije „Pluviose“, inženir Laubeuf, izjavlja v listih, da se je vedno izražal proti temu, da se v pristanišču, kakoršno je ono v Calaisu, gradi podmorske ladije, ker so vsled tamošnjega prometa poštnih parnikov vaje zelo nevarne. Ponovno je izrazil tozadevne bojazni, vendar se istih, žal, ni upoštevalo.

PARIZ 27. Ministerski svet je vzel na znanje iz Calaisa došlo brzojavko ministra mornarice, v kateri isti poroča o dogodivšji se nesreči podmorske ladije „Pluviose“ in da ni nikake nade, da bi se rešilo 3 častnike in 22 mož posadke, ki so se nahajali na ladiji.

Kolera v Rusiji.

PETROGRAD 27. Mesta Kiev in Jekaterinaslov sta proglašeni kot ogroženi po kolero.

Finska.

HELSINGFORS 27. Deželni zbor je vsprejel besedilo prošnje, sestavljene od komisije za temeljne zakone, v svrhu, da se preklicajo odredbe zadnjih let, ki gredo za tem, da se odpravijo oziroma spremenijo temeljni zakoni; prav tako tudi prošnjo, da se služba pilotov podredi ministerstvu mornarice.

Dansko ministerstvo odstopilo.

KODANJ 27. Kralj se je danes predpoludne vrnil iz Londona in je kmalu potem vsprejel ministerskega predsednika Zahleja, ki je podal demisijo kabineta. — Kralj je demisijo vsprejel in naprosil ministerskega predsednika, naj začasno dalje vodi posle.

Strankarski boji na Irskem.

LONDON 27. V New-Marketu, v grofiji Cork je prišlo včeraj tekom celega dneva do spopadov med obema irskima strankama. Pri tem je bilo več hiš domoliranih. Policija je bila brez vsake moči in je konečno ustrelila, pri čemur je bila ena oseba ubita.

Odkritje spomenika svobode v Palermu.

PALERMO 27. V prisotnosti kralja in v navzočnosti 100.000 ljudi broječega spreveda članov raznih društev in zavodov ter velike množice ljudstva je bil danes med velikim navdušenjem odkrit spomenik svobode v spomin na aneksijo kraljevstva obeh Sicilij potom kraljevine Italije leta 1860.

RIM 27. V zbornici se je spomnil posl. Colaiani na ugod Garibaldinov v Palermu pred danes 50 leti. Pozdravil je med odobravanjem zbornice vse one, ki so nastopili na bojišču za edinost domovine. — Tudi vojni minister se je pridružil imenom vlade izvajanjem predgovornika.

Mohilev 27. Vojno sodišče je obsodilo na smrt devet jetnikov, ki so bili 2. marca napadli vojaško spremstvo nekega vlaka.

kavalerije sem imela! Oh, — in kakor otroci, ki se hvalijo s čim, je pokimala nekoliko krat z glavo.

— Ta—a—ko? Vrlo lepo, — je odvrnila Lisička. Vsa je pobledele in tresla se je. — Slišala sem že o vademu spredu po trgu. Ljudje so prihajali iz cerkve in skoro nikdo ni govoril o drugem, nego o tem. Stala sem ravno pred hišo — in najmanj deset njih me je vprašalo, da-li znam za to šetnjo. Mislila sem, da se uderem v zemljo sramote in —

Vsled razburjenosti ali jeze ni zmogla Lisička takoj primernege izraza. Od njenega pripovedovanja je v tem bilo resnično samo to, da so se nekateri, domov idoč, razgovarjali o Jurki ter omenjali šetnje s Smiljaničem; a bila sta to jedini Nalješkovici in še neka gospa, neka Amalija Frajman, mati treh za poroko zrelih deklet; le ti dve osebi sta pred Lisičko obsojali, da se samo dekle izprehaja pred trgov s Smiljaničem.

Jurkica, v svesti si, da ni ravnala nepremišljeno, kamo-li zlobno, je zmignila z rameni ter se izprehajala naprej. Ni najmanj se ni srdila.

— Pomislite, resno! — a vi se še celo šalite. Odkritostročno vam pravim. Jaz sem odkritostročna, zato mi pa toliko njih zamerja, — ker ljudje ne ljubijo iskrenosti. Odkrito

Inomost 27. Na skrajnem koncu zilerske doline so našli truplo jurista Hermana Hromatke z Dunaja ki se je lani na neki turi ponesrečil in ki so ga od tedaj pogrešali.

Cambridge 27. Včeraj je bil Roosevelt promoviran na tukajšnjem vseučilišču doktorjem prava honoris causa.

Najnovejša „veleizdajniška afera“ v Trstu.

(Dopis.)

I.

Pod gornjim naslovom je prinesla te dni „Edinost“ entrefilet, na kateri hočem nekoliko reagirati zato, ker hoče dotični dopisnik nekako opravičevati aretirance. Ne tajim tudi jaz, da ne bi oni sestavek vseboval marsikatero grenke resnice glede grehov našega vladnega zistema. Vendar pa se ne morem strinjati z glavno tendenco one notice in namen mi je, da bi tudi jaz nekoliko prispel k boljemu umevanju naših razmer in našega položaja.

Pisec bi hotel nekako opravičevati aretirance z njihovo mladostjo. Tu ga moram opozoriti, da tudi Oberdank je bil še mladenič. Ukľub svoji mladosti pa je zagrešil poskus zločina, ki ga je spravil na vislice. V afero bomb v „ginastici“ so bili zapleteni skoro sami mladeniči. Vsaj meni pa se ne zdi, da bi bila bomba nenevarna igrača, tudi če je v rokah mladeniča.

Tudi sedanji aretiranci so mladeniči! Pred seboj imam listo teh aretirancev. Eden med njimi je advokatski kandidat, dr. juris, torej — nikako dete več. Drugi je magistratni uradnik. Tretji je znani Lupetina, uradnik v mestni bolnišnici. Baje je med njimi še drugih oseb, ki so dovršile srednje ali celo visokošolske nauke. O teh se tudi ne more reči, da so še nerazsodni otroci.

Da pa so aretiranci po večini le mladi ljudje — to je naravno. A vprašam jaz: kake so navadno ljudje, ki uprizarjajo divjake napade na nas Slovence? Niso-li to sami mladi ljudje?! Mari pa nas radi tega vse tiste demonstracije in orgije italijanskega fanatizma manje ogorčajo?! Kdo pa je tako najiven, da ne bi bil uverjen, da se za tistimi mladimi skrivajo — drugi?! Mladi so le žica, ki sprovača dalje iskro volje in namenov odgovornih političnih faktorjev. „Piccolo“ in „Indipendente“ kvitirata hvaležno te usluge od strani mladine in jo vspehujejo z globokimi pokloni — la nostra balda gioventù — k nadaljnim... otročarjem.

Ne mislite pa, da govorim tu kakor kak patentiran avstrijski patrijot, ako zovem na boj proti italijanski irredenti in opozarjam na neutajljivo dejstvo, da z nastopanjem proti njim, ki so jim stremjenja naperjena proti avstrijski državni integriteti, branimo tudi celokupnost svoje slovenske zemlje! Stvar je vendar na dlani, da se ideal italijanske irredente da uresničiti le na škodo slovenske posesti. Slovensko-hrvatske krajine so, prastari dom našega rodu, ki bi jih irredenta hotela priklopiti k sosednjemu kraljevstvu. Avktor one notice v „Edinosti“ opravičuje nekako Italijane, češ, da avstrijska vlada grdo postopa z njimi. Nočem se prerekati radi tega nazora piščevega, ko gledamo vsi na svoje oči, kako se Italija-

vam moram povedati, da mi ni drago, da dovoljujete, da vas kedo spremlja po ulici. Vi ste na stanovanju pri meni in jaz sem pred svetom odgovorna, kako še ponašate. — Prosim vas, gospa! — jej je pretrgala Jurkica besedo in se je, sedaj resnično razžaljena in jezna, umaknila v svojo sobo.

Lisička se je vsa grizla jeze. Da je Jurkica povabljen k Maleševičevim, najuglednej in najbogatejši družini v Pazarincih, kamor zahaja celo sama graščakinja, — ah, — to je bil strašen udarec njenemu ponosu, a še strašnejši in večji je postajal in silna nevoščljivost jo je navdala.

Njo — torej vabijo! — A kaj je ona? — šele od včeraj tukaj, — a jaz že toliko let, — pa kaj vidijo na njej posebnega! E, dakako, — najbrže jo drže za krasotico, a tako majhna, kakor je — otročja, — še Milkovičeva mi bolj ugaja, a ta je uprav grda. — Ali da, — Glavarevič je dospel, — a on bržkone — in Lisička si je pretrgala svoj monolog pred grozoto misli, ki jo je narekovala jeza. A spomnila se je Glavareviča, pohitela v triumfu v Jurkičino sobo ter jej začela pripovedovati, kako je izplačala tega gizdalina, ki se je v svoji brezobraznosti predrl priiti pod njeno streho, a tam pred tremi leti, na neki za-

nom — slabo godi v naši Avstriji!! Jedno vprašanje pa bi stavil. Meni-li res kdo, da bi se slovenskim krajinam, ako bi prišle pod Italijo, v narodnem pogledu tako... slabo godilo, kakor se godi Italijanom v Avstriji?!!

Poreče mi kdo: „E, kako pa postopa avstrijska vlada z nami Slovenci? Mari nas ne zapostavlja, ne zanemarija, ne žali v vseh pogledih?“

Vse res. Vendar ostaja velika, za stališče, na katero naj se postavljamo nasproti stremljenjem italijanske irredente, naravnost odločujoča razlika med položajem, v katerem se nahajamo mi v Avstriji, in onem, v katerem bi se nahajali, če bi prišli pod italijansko oblast!

Tu res ne ležimo na rožicah; faktorji, ki vodijo državo, ne poznajo proti nam načela pravičnosti — da niti ne govorimo o kaki dobrohotnosti ali celo ljubezni —; krivice, ki se nam gode, so po svoji veličini in po svojem številu tolike, da nam ne more nikdo zamerjati, ako je iz-med nas izginil brez sledi tisti nekdanji ognjeno-idealni avstrijski patrijotizem kar bodi odkrito povedano na — vse adrese.

Ali mi vendar ne smemo v svojem ogorčenju zamenjavati hiše z njimi, ki gospodarijo v njej. Kakor Slovenci, ki si hočemo ohraniti svojo narodnost, moramo pač želeti, da pride drugačno gospodarstvo v ta naš dom, ne smemo pa želeti, da bi ta dom izginil!

Prežalostna nam je minolost in sedanjost v tem našem domu. Ali imamo v njem dva zaklada, radi katerih ne smemo zapuščati tega svojega doma, ker nam ohranjata vero živo, da nam bo bodočnost milejša v tem domu. Ta dva zaklada sta: uza-konjeni, četudi do sedaj praktično neizvrševani, v državnih osnovnih zakonih uveljavljeni princip enakopravnosti, in pa število Slovanov v tej državi.

Od teh poslednjih je zavisno, kedaj jim pride ta milejša bodočnost. Ko dozore toliko politički, da prode v vse njih vrste spoznanje, da pred vsem treba svojo številno moč postaviti v jednoten, organiziran, do vseh podrobnosti izračunan boj za praktično izvedenje tega, kar nam teoretično zagotavljajo osnovni zakoni te države — v tem hipu je prišla ura naše boljše bodočnosti. V Avstriji imamo vsaj nado v boljšo narodno bodočnost. Po uresničenju idealov italijanske irredente pa bi stali na grobu vseh svojih nad v nacionalnem pogledu.

Menim, da je to dovolj praktičen in odkrito bodi povedano — zdravro-sebičen razlog. Vse naše politično delo in stremljenje naj bo naperjeno proti Avstriji, kakoršna je bila do sedaj — ne pa proti Avstriji kakor taki!

Italijansko vseučiliščno vprašanje.

Italijanski listi nudijo nekaj časa sem veleinteresantno čtivo. Interesantno ker menja v njih vreme kakor v najbolj muha-stem aprilu.

Nekoliko časa so se čutili visoko gori na konju, ki nosi zmagovatelja triumfatorja. Kar naenkrat so telebnili doli iz vseh nebes na trda tla. Prišle so namreč v svet jako sumljive vesti iz nemškega in vladnega tabora, ki so napravljale utis, da so rečeni faktorji pošiljali Italijane — v april.

Pod tem utisom je tudi v italijanskem

bavi, ni bil niti toliko uljnden, da bi bil plesal z njo. Jurkica ni hotela odgovoriti ničesar, kar pa vendar ni motilo Lisičke, da ne bi tudi dalje psovala tako Glavareviča kakor Maleševičko, ne omenivši pri tem niti z jedno besedico, da zna za povabilo.

In Bog si ga vedi, kako dolgo še bi bila Lisička besedičila, da ni dospela Mil-kovičeva, a z njo Garašev, Kohn, Levi in Lenart. Malo potem pa še Lisič z Nalješkovičem. Prišli so na slivovko in božično kolače. Še silo je Lisička pritegnila tudi Jurkico seboj.

Hitro se je zopet razplel živahen razgovor. Nalješkovič je začel z novico, da jutri prirede pri Maleševičevih velik ples, — a povabljen je samo „aristokracija“, — ha, ha, ha!

A mene ni povabil, — mene, ki sem mu tako šel na roko v njegovih pravdah, prepisoval mu listine celih desetih pol. Pa kako me je poplašal! Malenkostno! — Malenkostno! A sedaj me niti ne vabi. Pač pa vabi Haramijo! A jaz imam hčere, — moja Mica igra glasovir, — govori francozki, — pa da ni vredna družbe pri Maleševičevih? Moja Mica! Ni jej para! Ali pokažem, — pokažem jim že jaz! — a same jeze ni mogel Nalješkovič povedati — kako?

(Pride še.)

PODLISTEK.

Jurkica Agičeva.

Povest.

Hrvatski spisal Ks. Šandor-Gjalski. — Prevel Fr. Oreš.

— Vsejedno je to izvrsten „expediens“, — se je izjavil „jurist“ Smiljanič.

— V istini! — je rekla Jurkica, kakor običajno, ko se je odločila k čemu. — Torej bom toliko svobodna. Medtem javite doma gospej sestričini, da jej poljubljam roko.

Glavarevič je samega veselja poskočil v vis ter takoj poprosil za prvo četvorko.

Tudi Jurkica se je razveselila. Neukrotljiva radost se je je polastila, kaj bo na zabavi, na kateri se bo plesalo. Skoraj poskakovaje in tiho pevaje neko pesmico pohitela je čez dvorišče ter vstopila v hišo.

Lisička, ki je, skrita za zastorom pri oknu, prisluškovala že od početka vsemu razgovoru, jo je pričakovala sedaj na hodniku.

— Prosim vas, kje ste bili tako dolgo? — Oh, da znate! — je začela Jurkica v šaljivem tonu in objestno. — Kako divne

taboru navstal pravcati vremenski prevrat. Poprej vriskajoče nebo je hkratu viselo čemerno nad njimi. Na mesto zmagosvetnosti je stopila konsternacija, ki je trajala nekoliko dni.

Pa glej: zopet presenečenje! Predvčerajšnji „Piccolo“ je veselo beležil same ugodne vesti, ki so pripovedovale, da vse skupaj ni nič res, da bi se bili Nemci v zadnje čase odločili proti Trstu kakor sedežu italijanskega vseučilišča. Tudi da ni res, da bi bili krščanski socialci stavili Italijanom pogoj, da se morajo sporazumeti s Slovenci. „Piccolo“ je bil torej zopet vele-zadovoljen.

Ali to zadovoljstvo je trajalo komaj — 24 ur. Včerajšnji „Piccolo“ je zopet poln skrbi in vse roke ima polne posla, da pobija pomisleke, ki se oglašajo v nemškem in vladnem taboru proti Trstu. Beležiti mora namreč, kako neki admiral objavlja v „Armee-Zeitung“ (ravno to je kaj sumljivo znamenje) članek, naperjen proti Trstu, sklicevaje se na Avstriji sovražno razpoloženje in vojne priprave v Italiji. In kralj kakor vrhni načelnik vojne sile ne more — tako povdarja admiral — drugače, nego da sočustvuje se svojo vojsko in mornarico.

Drugo grenko kapljico v kupo italijanskih nad je vlij klerikalni „Vaterland“, ki je kakor znano, glasilo sicer ne mnogo številnih, ali mogočnih in zelo visokih krogov.

Tretja grenka kapljica je padla iz poljskega „Kola“. „Fremdenblatt“ poroča namreč, da bodo Poljaki v vsakem slučaju glasovali za vladno predlogo, ki določa Dunaj kakor sedež italijanskega pravnega fakulteta. In vlada vstraja — kakor sporoča „N. Fr. Presse“ — na svojem stališču, da italijansko vseučilišče ne sme priti v Trst!

Da v tem dejstvu je ključ za razumevanje stadija v katerem se nahaja italijansko vprašanje, ko igrajo Italijani figuro, ki meji že na smešnost. Da, da: das ist der Fluch der bösen That, to so posledice, ker so bili Italijani pravi politični otroci, ki se puščajo pošiljati v april.... Nespametneži, ki so povsod okoli iskali ovire, ki jih morajo premagovati, a nikdar niso prišli na to, da glavni vzrok, da ta njihov postulat ne more priti do ugodne rešitve, je — v njih samih!!

Pa še se bodo puščali — bojimo se — pošiljati v april od svojih — zaveznikov. Ista „N. Fr. Pr.“, ki je v tesnih zvezah z isto vlado, ki nasprotuje Trstu kakor sedežu italijanskega vseučilišča — ista „N. Fr. Presse“, se silno zavzema za — Trst. Oni, ki neumeje te igre bodo gotovo zopet Italijani: Bienerth je v hudih susstah, njegova večina visi nekje v zraku vsaki hip bi mogel nastati kak parlamentarni dogodek, da bi Bienerthu zmanjkalo tal pod nogami. „N. Fr. Presse“ pa hoče Bienertha rešiti. V takem položaju potrebuje vlada krvavo italijanskih glav. Zato je naloga „Neue Fr. Presse“, da ohranja dobre nade Italijanov. In mi bi stavili, da bodo Italijani tudi v tem političkem aprilu dalje tlako delali. Slepici so, ki ne morejo pogoditi prave poti.

Po volitvah v bosanski deželni zbor.

Sarajevo dne 26. maja.

Volitve v prvi bosanski deželni zbor so dovršene. Ker se je volilo po veroizpovedanju, seveda volitve niso bile tako burne, kakor bi bile, ko bi bila morala voliti vsa veroizpovedanja skupaj. Zbog te razdelitve je torej bila volilnemu boju že v naprej odzvela ona ojstrina, ki bi jo bil sicer gotovo zavzel. V tem oziru je treba torej priznati, da je zelo pametna razdelitev, na podlagi katere voli vsako veroizpovedanje za-se. Srbi so nastopili kakor enotna falanga ter so pokazali svojo uzorno organizacijo in disciplino. 95 odstotkov vpisanih srbskih volilcev je oddalo svoje glasove! To govori dovolj razločen jezik! Seveda je bilo to možno le, ker pravoslavna duhovščina hodi roko v roko s posvetno inteligenco. Kakor je srbski element v Bosni v obče najbolj agilen, toliko v gosp. kolikor v polit. oziru, je gotovo, da bodo tudi v dež. zboru imeli Srbi odločilno besedo in potegnejo nase vodstvo zbrnice.

Mohamedanci so stopili v volilno borbo razcepljeni v muslimansko narodno organizacijo in muslimansko napredno stranko. Prva se opira na Srbe, druga se smatra za zastopnico inteligence. Zmagala je prva na vsej črti. Napredna stranka je propadla celo v razredu inteligence. Tudi na mohamedanski strani je oddalo do 90 odstot. volilcev svoje glasove.

Pravo razsulo pa so pokazali katoliški (Hrvatje). Zbog neznosne gospodstvoželjnosti nadškofa dr. Stadlerja, so se Hrvatje razdelili v dve stranki, ki sta zastopani: v „Hrvatski narodni Zajednici“ z dr. Mandićem na čelu na eni, ter „Hrvatski Katoliški Udrugi“ z nadškofom dr. Stadlerjem na čelu, na drugi strani. Borba je bila strastna; na mnogih krajih je prišlo do pretepov med pristaši ene in druge stranke. Kakor pri vas na Sloveškem, so tudi v Bosni vsi oni, ki ne parirajo slepo nadškofu dr. Stadlerju, brezverci, sovražniki cerkve itd. A pri tem je najbolj značilno, da so med temi brezverci in nasprotniki cerkve tudi za katoliško stvar v Bosni velezaslužni frančiškani

najhujši nasprotniki nadškofa dr. Stadlerja, in katerim gre sploh edina zahvala za to, da se je v Bosni sploh še ohranilo katoličanstvo. Tu se najlepši vidi, do kam more privedi, ako se vero zlorablja v političke in strankarske namene!

No, v Bosni in Hercegovini niso dr. Stadlerju pomagali niti taka sredstva. Od 16 katoliških mandatov jih je dobila „Hrvatska Narodna Zajednica“ 11, a „Hrvatska Katoliška Udruga“ 5. Med temi petimi je en član hrvatske delavske zveze, ki ga je H. K. U., morala postaviti, ker bi sicer ne bila prodrla z nobenim drugim kandidatom, a dva sta bila izvoljena le, ker sta bila postavljena kakor kandidata tudi od strani katoliških uradnikov.

Na podlagi programa dr. Stadlerja sta bila torej za pravo izvoljena le dva poslanca! More se torej reči, da je dr. Stadler doživel popoln poraz.

Vendar, kdor bi mislil, da se je tu odigrala borba med dr. Stadlerjem na eni ter dr. Mandićem na drugi strani, ter da je narod z glasovnico v roki obsodil politiko prvega in odobril ono drugega, ta bi se motil. V resnici je katoliško ljudstvo v Bosni in Hercegovini politički popolnoma apatično in na volitvah je šlo za pravo le za boj med škofom Stadlerjem na eni in med frančiškani na drugi strani.

Zmagali so slednji, ker oskrbujejo večji del dušebrižništva na deželi in imajo zato na ljudstvo večji vpliv, nego posvetna duhovščina. Zato se nahaja dr. Stadler sedaj v Rimu, kjer bi hotel izposlovati od svete stolice, da se uzame frančiškanom dušebrižništvo v njegovi dijocezi! To je pravi značaj vsega tega boja, v katerem pa je škof Stadler se svojim postopanjem potrdil glas, ki se širi o njem — glas nesposobneža.

Ogromna večina novega deželnega zbora bo odločno opozicijska. Ker so pa Srbi znani kakor pametni politiki, je gotovo, da ne bodo tirali stvari do skrajnosti, pač pa je opravičena nade, da bo deželni zbor plodonosno deloval. Vsekako pa so hudi boji neizogibni, ko pride v deželnem zboru na razpravo vprašanje kmetov.

O tem kaj več prihodnjic.

Dnevne novice.

Bojazni radi cesarjevega potovanja. Nekateri listi med temi „Neues Wiener Journal“, izražajo bojazen, da bi dolgo potovanje v Bosno cesarja, ki se nahaja že v visoki starosti, zelo zmučilo, kar bi mu utegnilo škodovati.

Konferenca za češko-nemški sporazum so zopet odgovorne vsled potovanja ministerskega predsednika v Bosno, kamor bo spremljal cesarja. Zato se bodo nadaljevale v začetku junija. Češki realisti so sklenili da-se udeležijo konferenc in so v to svrhu delegirali prof. Masaryka.

Abdul Hamid bo izpuščen na svobodo? „Kroatische Korrespondenz“ poroča iz Carigrada: Mladoturški odbor je napravil korake pri sultanu Mohamedu V. da se sporazumno določi usoda bivšega sultana Abdul-Hamida. Pogajanja so baje že v toliko napredovala, da so bivšemu sultanu obljubili svobodo. Abdul Hamid se je zavzel, da vse svoje premoženje odstopi sedanemu sultanu, za kar bo osvobojen.

Bivati bo moral na Francoskem. Pripravlja se tudi tozadeven zakon, ki bo predložen parlamentu.

Zatvoritev srbskih šol na Turškem. Iz Soluna poročajo, da je dala turška vlada zapreti vse srbske šole v Plevlju, ker se učitelji niso hoteli pokoriti predpisom novega šolskega zakona.

Domače vesti.

K aferi Buttignoni-Mecchia. Prejeli smo: Slučajno mi je prišla v roke „Edinost“ od 30. okt. 1907. v kateri je mej drugim tudi rečeno (v neki polemiki s „Slovencom“) sledeče: — In mej temi (namreč dopisniki) je bilo tudi takih, o katerih misli „Slovenec“, da so z obema nogama v njegovem taboru. To je fakt. In če že hoče „Slovenec“ vedeti, mu lahko povemo še nekaj zanimivega, kar vemo na podlagi povsem zanesljivih virov. To pa je v resnici, da se večina duhovnikov upraja boji, da bi se Ricmanjci kar taho udali?!

In to ne velja samo za slovenske in hrvatske, ampak tudi za italijanske duhovnike. Javno seveda se to ne govori, ker ni treba praviti, kaj bi dotičnika doletelo pod sedanjim nemškim režimom.

To je torej ekscerpt iz dotičnega članka, radi katerega je bila „Edinost“ postavljena na indeks. Tu se šele vidi ves terorizem, ki vlada pod Mecchijevim režimom na škofijskem ordinariatu. Mej njimi, ki so proglašali „Edinost“ za brezverski in protikatoliški list, je danes mnogo takih, ki sedaj odobravajo nastop Buttignonija. Mesto da se je takrat, ko se je tako krivično nastopilo proti „Edinosti“ radi nje neustrašenega nastopa, prišlo ta prosluli režim, kakor se ga sedaj, bi bila ricmanjska afera že stokrat pozabljena.

Dne 31. oktobra 1907. je škof Nagl razposlal okrožnice duhovnikom svoje škofije, v kateri je prepovedal „Edinost“ in priporočal „Katoliško tiskovno društvo“, vse takorekoč v eni sapi. — Ako bi hoteli

ob sedanjí aferi soditi tako, kakor so sodili oni naš list, potem bi morali imenovati tudi kanonika Buttignonija kot brezverca, a Mecchia — angelja v človeški podobi.

Je pač resničen izrek angleškega učenjaka: Duhovščina je za človeštvo največji blagor, toda je lahko tudi v največje zlo za vse človeštvo.

Da je temu tako, nam kažejo razmere v tržaško-koperski škofiji.

Narodnjak.

C. kr. enakopravnost. V Trstu ima sedež c. kr. pomorska vlada, pod katere območje spada Primorje z Istro in Dalmacijo.

Ta urad se je pred kratkim preselil v ul. Della cassa di risparmio v Carciottijevo palačo. Napravili so lepo tablo z grbom, a napis je nemško-laški! Kakor se vidi, pazijo državna oblastna na to, da ogromna večina prebivalstva teh zemlja ne nahaja niti toliko milosti, da bi se na c. kr. uradu napisalo par besed v jeziku, ki ga govore in pišejo Jugoslavlani! Pregovor, da riba smrdi pri glavi, je tu povsem na svojim mestu!

Menda bi bil že čas, da se to c. kr. gospodo podreza nekoliko bolj energično in da se jim pove, da nismo mi Slovani tu le za to, da plačujemo!

Ni pomagalo! Ob zadnjem zasedanju porote v Trstu smo povedali, da se porotna zasedanja naznanjajo le v laškem jeziku, kar da ne odgovarja pravici in zakonom. Pod tržaško poroto spada mnogo več Slovanov nego Italijanov in bi bilo menda umestno, da bi se sestanek porote objavljal v obeh deželnih jezikih. Te dni smo se pa morali prepričati, da naše c. kr. deželno sodišče ostaja pri starem grehu. Kakor do sedaj, tako je tudi prihodnji sestanek porote objavljen le v laškem jeziku! Živela c. kr. enakopravnost!

Državni pogodbeni uradniki in nova službena pragmatika. V sredo ob 8.30 zvečer se je vršil napovedani shod deželnega društva državnih pogodbenih uradnikov. Predsednik, g. Franz burno pozdravljen je prečital došle brzojavke, ki so jih poslale razne skupine tovarišev iz Primorja, Dalmacije in glavnih mest države. Poročal je potem, da se državni pogodbeni uradniki vse države bojujejo za pravično stvar, da se namreč njih finančno stanje zboljša. Pričakovali so z gotovostjo, da jim nova službena pragmatika, prinese zaželeni cilj, ali to se ni zgodilo. — V omenjenem vladnem načrtu službene pragmatike se državnih pogodbenih uradnikov sploh ne omenja. Ti uradniki izvršujejo faktično povsem uradniške posle in so odgovorni za svoje poslovanje, a za to sramotno plačani.

Ako se jih ne uvrsti v službeno pragmatiko, jih ne bo nikdo smatral uradniki, in ne bodo imeli torej niti moralnega zadostanja.

Sklicali so ta shod, da protestirajo proti zastopavljanju in vsprejmejo resolucijo, ki jo je poslati na poslansko zbornico. Tajnik, g. Furlan, je prečital resolucijo, ki jo predlaga predsedništvo, v kateri se energično protestira proti izpustitvi pogodbenih uradnikov iz načrta službene pragmatike. Sklicujoč se na že predložene in nikoli uslišane zahteve o regulaciji plač teh kategorij, se zahteva v prvi vrsti, da se pogodbenim uradnikom pripozna značaj uradnikov četrte kategorije, da se jih po dvanajstletnem službovanju uvrsti v XI. plačilni razred in da vlada razun službene pragmatike vpoštevata tudi finančno stanje ter vsled vedno večje draginje ustvari položaj, ki bo vreden njihovega dela, da bodo mogli živeti kakor ljudje in meščani.

Po dolgotrajni debati, ki se je vnela med zborovalci, so soglasno vsprejeli resolucijo predsedništva z malimi pripombami.

Potem, ko se je predsednik zahvalil društvu drž. slug za prepustitev dvorane, je zaključil shod.

Societá operaia — razpuščena. Včerajšnji „Osservatore Triestino“ je objavil odlok namestništva, s katerim se razpušča tukajšnje italijansko liberalno delavsko podporno društvo „Societá operaia triestina“. Vzrok razpustitvi je baje govor, ki ga je imel predsednik društva, odvetnik dr. Cosulich v Milanu povodom nedavnega izleta iz Trsta.

Po mestu se je sinoči razširjala vest, da je bil dr. Cosulich aretiran.

C. in kr. vojna mornarica. — Vojna ladija „Panter“ je dne 26. t. m. priplula v Sangaj. — Vojna ladija „Cesarica Elizabeta“ pa 25. t. m. v Takamatsu, kjer ostane tri dni. Na ladjah vse zdravo.

Slavnost povodom obletnice kronanja ruskega carja. Povodom obletnice kronanja ruskega carja Nikolaja je bila večernes v zastavah ruska topničarka „Črnomorec“, zasidrana v pristanišču. — Na ladjah je bila predpoldne slovesna služba božja, katere se je udeležil tudi ruski konzul gosp. Smirnov. Ruska topničarka in c. kr. stacijska ladija „Aspern“ sta oddala pozdravne strele.

K včerajšnjem poročilu o procesiji sv. Rešnjega Telesa je še dostaviti, da sta se procesije kakor druga leta, udeležila tudi bratovščina sv. Cirila in Metoda s pevskim zborom in zastavo ter slovenska Marijina družba z zastavo.

Društvo jugoslovanskih železničarskih uradnikov ustnovi v nedeljo 29. majnika svojo tretjo podružnico na Jesenicah. Ustanovni občni zbor se bo vršil ob pol šesti uri popoldne v prostorih „pri Sokolu“ na Jesenicah; zvečer bo istotam družabni večer. Tovariše iskreno prosimo, da se v polnem številu odzovejo našemu vabilu. Na družabni večer pa pristrčno vabimo tudi prijatelje in znance ter njih družine. Osrednji odbor.

Trž. podružnica S. P. D. priredi jutri v nedeljo celodnevni izlet na Volnik (Žekanc). Sestanek na Opčinah pred cerkvijo ob 8.45 zjutraj.

Primeren odhod iz Trsta z drž. železnico zjutraj ob 7.30 ali pa z Openskem tramvajem ob 8.08.

Obed za udeležnike, ki se sestanajo do določene ure na Opčinah, bo preskrbljen v Miličevih gostilni v Repniču. — Povrat poljuben.

Z občnega zbora ženske podružnice CMD. (Iz poročila tajnice, g. ce Olge Deklevove:) V februarju je naša hrvatsko-slovenska mladina priredila običajen ples v korist hrvatsko-slovenski družbi. In tako je zopet naša podružnica pomagala pri reditvi tega plesa skupno z vrliimi hrvatskimi rodoljubkami, na čelu jim gospa Orlova. — Ker je opustila naša podružnica svoj elitni ples, je prešla tudi od mladine odškodnino 300 kron.

Dne 11. julija 1909. je priredila naša podružnica v prid šolske družbe sv. C. in M. vrtno veselico pri Sv. Ivanu z godbo, petjem in srečolovom. Veselica je imenitno vspela.

Dne 6. novembra 1909, je priredila naša podružnica v korist naše šolske družbe umetniški koncert v gledališni dvorani „Narodnega doma“ v Trstu, s prijaznim sodelovanjem g. e. Mire Costaperaria. Da je koncert tako imenitno vspel, na tem gre največ zasluge g. Costaperaria, za kar jej bodi še enkrat najsrčnejša zahvala!

Dne 19. decembra 1909. se je vršila v „Narodnem domu“ v Trstu „Božičnica“ vseh otroških vrtec iz Trsta in okolice. — Letošnje nabiranje za božičnico je vsa prejšnja leta nadkrililo tako, da smemo biti pač zadovoljne.

Naša podružnica je preskrbela ubožnim učenkam in učencem naših družbenih šol 203 pare čevljev, a tudi v okolico, v sv. Ivan je razdelila mej revne učence in učence 30 parov čevljev. Dalje se je razdelilo nešteto oblek, ki so jih izgotovile naše rodoljubne tržaške gospe.

Posebno se moramo zahvaliti g. e. Zinki Rybář, g. A. Orel, g. M. Pretner, g. O. Mandić, g. Margreiter in g. Milki, gospe R. Gregorinovi, g. Bartelj, g. L. Knaus, g. D. Mankoč, g. G. Abram, g. Krnisk, g. L. Prunk, g. O. Furlan, gospe in gospicam Abram.

Poročilo našteva več narodnih slavnosti, na katerih je podružnica sodelovala. Od teh omenjamo:

Dne 21. novembra 1909. je naša zasluzna predsednica gospa Karla Ponikvar slavila 25-letnico svojega narodnega delovanja. Slavnostna predstava je bila sicer v korist Dramatičnega društva, ali tudi naša podružnica je pri tem počestitvi prejela svoj obolus. Na to slavnost sta prišla tudi iz Ljubljane družbin prvomestnik g. Senekovič in tajnik g. Berce, dalje več ljubljanskih in litijskih dam, kar znači, da vsi ti vedo ceniti delavnost in požrtvovalnost naše g. predsednice.

V avgustu se je naša podružnica vpisala v obrambeni sklad in sicer z 2 kamenoma. Prvi kamen na ime ženske podružnice v Trstu, drugi pa tržaških Slovencev. — Da je prvi kamen že plačan, gre zasluga g. e. predsednici, svetoivanskim gospicam in g. ci Plaper.

Podružnica je izgubila več poverjenic v okolici in tudi udinj, to je na Opčinah in v Bazovici. Radi tega pa nam ni žalovati, ker vzrok je razveseljiv. V obeh krajih sta namreč nastali podružnici in s tem nova vira prispevkov za našo šolsko družbo. Želimo novima podružnicama mnogo uspeha. Osobito nam je tu pohvalno omeniti vrlih poverjenic: gospe Ferjančič, g. ce Gilde Luxa na Proseku, in gospe Olge Sosić na Opčinah, ki so nam tako vstrajno in vrlo nabirale novih udinj, in prispevkov za Božičnico.

Naša podružnica živi že 24. leto in je ena izmed prvih med podružnicami; zato se z vso vnemo pripravlja za proslavo 25-letnice družbinega obstanka. Drage sestre! — Letos ob tem jubileju pokažimo, da smo res prave in zavedne hčerke svojega naroda! Letos napnimo vse svoje moči, da si pridobimo čim več udinj, da se darovi pomnože, ter da se čim bolj obogati naš paviljon, ki ga postavimo na slavnost 3. julija v Ljubljani. Vse, kar se čuti Slovencev, Slovencev, naj se temu slavlju pridruži, da pokažemo s tem glavni družbi svojo globoko hvaležnost, ko nam ona troši toliko tisočakov na leto za naše slovenske šole v Trstu! Vrnimo jej vsaj nekaj, kajti, da ni družba postavila tu svojih šol, ne bi bili danes tu faktor, ki ga morajo upoštevati vsi in morajo priznavati tudi naši sovražniki, da Slovenci smo tu doma.

Na delo torej drage Slovenke! — Ne držati križem rok, vsaka po svoji moči!

Pomagajmo naši ljubi šolski družbi! — Osobito pa letos ob njenem 25. letnem jubileju.

Bog živi našo šolsko družbo sv. Cir. in Met. in vse njene prijatelje, prijateljice in dobrotnike!!

Od Sv. Ivana smo prejeli: V notici od minolega četrtka o pogrebu pokojnega Kjudra je citati med drugim pripombo, da so Lonjerci peli slovenski, "drugi" pa v "neznani jeziku". Ker pa omenja dopisnik sam, da so poleg lonjerske "Zastave" peli sv. ivanski cerkveni pevci, morejo biti le ti poslednji tisti "drugi". — V obrambo svoje narodne zavednosti in resnici na ljubo izjavljamo, da je možno dvojno: ali da dopisnik pogreba niti videl ni, ali pa je vedoma pisal nerazumno, kajti tudi cerkveni pevci so peli na pogrebu le slovensko.

S Halleyevo repatico so imeli na Krasu večjo srečo, kakor pri nas v Trstu. Iz Šmarji pri Sežani se nam namreč poroča, da so jo videli tam dne 25. t. m., torej minulo sredo, med 9.30 in 10.10 uro zvečer iz gostilne Stofla. Potem sta kar naenkrat zgignila glava in rep med Opčino in Repentabrom v višini 36 stopinj od zahoda. Zvezdo je videlo več domačinov.

Tržaška mala kronika.

Poneverjenje v tukajšnjem društvu. Pri izvršeni reviziji blagajne društva "Frattellanza Artigiana", se strani predsedstva društva, je bil odkrit pomanjkljiv več tisoč kron. Blagajnik Artur Beck, pozvan na odgovor, se je najprej opravičeval s tem, da je neko jutro našel v ključavnici blagajne ponarejen ključ, na kar je konstatiral, da je manjkalo 5000 K. Potem je sumničil društvenega slugo, končno pa je pred odborom priznal, da je sam poneveril denar. Odbor mu je ponudil rešilno pot, naj poneverjeni denar vrne pod gotovo garancijo v obliki. Beck je pristal na to potem je pa poslal odboru pismo, polno žalitev. Tedaj pa so podali ovadbo proti njemu in Beck je bil predvčerajšnjem aretiran. Beck je star 41 let in stanuje v ulici Boschetto št. 26.

Nasilen regnikolo. Cosimo Callia, star 27 let, iz Rucella pri Tarcento na italijanskem, podajač, je predsinocnjem razsajal v neki gostilni v ul. Carlo Ghega. Ko ga je redar aretiral, je tega opsoval, suval in nazadnje udaril s pestjo. Spravili so ga v luknjo.

Nepopoljšljiv. Predsinocnjem je bil aretiran znani gost zaporov, Ivan Šteska, 45-letni tesar iz Trsta, ker je beračil po cestah in pri tem jasno povedal, da potrebuje denar za pijačo. Bil je dosedaj že 46-krat kaznovan.

Spoznano truplo. Ona ženska, ki so jo našli mrtvo pri postaji državne železnice, je bila Marija Gasperini, stara 54 let, iz Trevisa, stanujoča v ul. Solitario št. 16. Gre za samomor vsled nevrastenosti.

Nezgoda Trgovski sensal Dominik Berti, star 50 let, je včeraj zjutraj tako nesrečno padel, da si je zlomil obe kosti na levi nogi. Sprejeli so ga v bolnišnico.

Koledar in vreme. — Danes: Avgustin škof. — Jutri: 2. pobink. nedelja.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 22° Cels. — Vreme včeraj: lepo, zvečer oblačno.

Vremenska napoved za Primorsko: Spremenljivo s posamičnimi padavinami. — Zmerni vetrovi. Temperatura malo spremenjena.

Društvene vesti.

Pevsko društvo "Trst". — Danes ob navadni uri zvečer pevska vaja.

Pevsko društvo "Adrija" v Barkovljah priredi jutri v nedeljo p e v s k o z a b a v o z moškimi in mešanim zborom na vrtu gostilne: "Pri rumeni hiši" v Barkovljah.

Začetek ob 6. in pol uri pop. Prijatelji petja dobrodošli!

Dramatično društvo v Trstu. Odbor izvoljen na občnem zboru, 19. t. m. se je v svoji prvi seji, 22. t. m. konstituiral takole: Ivan Zorec predsednik in intendant, Fran Ponikvar, podpredsednik, Jože Dolinar, tajnik, Emil Adamič, blagajnik, Anton Muha, upravitelj dvorane.

Veselica skupine svobodne luke v Rojanu. Kakor že naznanjeno, se bo vršila jutri v nedeljo, 29. t. m. na vrtu gostilne "Konsumnega društva" v Rojanu veselica narodnega delavstva, organiziranega pri N. D. O. Med drugimi točkami bo tudi zabavna igra "Dva gospoda in eden sluga". Po veselici bo ples v veliki dvorani. Začetek ob 4. uri pop. Vstopnina 40 st.

"Trgovsko izobraževalno društvo", javlja da se vrši jutri zaključek plesne sezone s elitnim plesnim venčkom. Začetek ob 7.30 uri zvečer. Med plesom posluje šaljiva pošta. "Veselični odsek".

Šentjakobska mladina ima v ponedeljek dne 30. t. m. ob 8.30 uri zvečer zaključno sejo. — Prosi se polnoštevilne vdeležbe.

Št. Jakobška Čitalnica je sklenila iz raznih razlogov preložiti za jutri v nedeljo določeno predstavo na nedoločen čas.

Podružnica CMD v Rocolu. K obrambenemu skladu s 5 K je pristopil g. Matej Sankovič, trgovec z ogljem v ulici Sette Fontane, z željo, da ga tudi drugi trgovci v tem okraju posnemajo. — Denar hrani blagajnik.

Akademično fer. društvo "Balkan" vabi svoje člane, da pridejo danes zvečer ob 8. uri in četrt v slučaju lepega vremena v vežo "Nar. doma", odkoder pojdejo skupno na pomorski observatorij opazovat Halley-evo repatico.

DAROVI

— Za podružnico družbe sv. C. in M. na Greti darovali so gg. Hojak in Mavrič, da se ne vdeležijo razstave v Kopru vsak po 1 krono in Miha je dal pa ves drobiž 14 stot.

Vesti iz Goriške.

V spomin. Kakor ste poročali, je minoli teden umrl v Sežani po vsem zgornjem Krasu dobro poznani krčmar in godec, g. Alojzij Rože. Rojen v Tomaju iz dobroznane Rožetove družine, se je pred nedolгим časom preselil v Sežano, kjer ga je ugrabila neizprosna smrt.

Pokojni je bil naroden mož in zelo veselega značaja. V njega družbi je človek pozabljal na reve in težave in je moral biti vesel. Harmonika in pa dobro pevsko grlo, kakor tudi prirojeni humor so pokojnega Lojzeta spremljali vedno. Naš Lojze ni bil ne liberalac in ne klerikalec, pač pa le Slovenec — in zato ga je spoštovalo vse. Značilno je, da sta mu oba tomajska duhovnika ob pogrebu izustila krasne govore v slovo. Posebno lepo je kvalificiral pokojnika g. dekan Sila, rekši med drugim: Ni mi znano, je-li pok. Lojze rad in mnogo molil, znano pa mi je, da je bil blaga duša, ki je, ako je le mogel, storil dobro svojemu bližnjemu; in ker ima Vsevečni in nebesih trume angeljev pevcev, bo gotovo tudi naš blagi pokojnik vsprejet med nje — saj je bil rojen in je umrl pevec. — Mnogoštevilne pogrebe je ganil nastop gospoda dekana. Pokojnik naj počiva v miru!

Ciril-Metodova podružnica v Šmarjeh vabi na 11. letni občni zbor, ki bo jutri, v nedeljo 29. t. m. po popoldanski službi božji v stari šoli s sledečim dnevnim redom: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnice. 3. Poročilo blagajnika. 4. Volitev predsednika in odbornikov. 5. Volitev zastopnika za glavno skupščino. 6. 2 preglednika računov. 8. Razni predlogi in nasveti.

Iz Kazelj. V veseli družbi pri večernem balinanju so nabrali kraški fantje v gostilni Dovgan dne 22. V. za družbo sv. Cirila in Metoda znesek 2 K 20 st. Denar se hrani.

x Iz Svetega pri Komnu. Umrla je nagloma občespoštovana mati voditelja tuk. ljudske šole, gospa Alojzija Ipavec, roj. Toroš. Zelja blage pokojnice je bila vedno, da se jo naj pokoplje v rojstni vasi, vsled česar je minolo sredo popoldne prepeljano truplo v Medano v Brdih. Poprej se je vršil pogreb v Svetem ob veliki udeležbi občinstva iz vasi kakor tudi iz raznih drugih krajev, kjer je naš voditelj prejšnja leta služboval. Velicasti pogreb in velika udeležba sta bila priča, kako priljubljena je bila blaga pokojnica. N. p. v m.!

Ženska podružnica sv. Cir. in Met. v Pevni priredi svojo prvo veselico v nedeljo, dne 29. t. m. v prostorih g. Maraža pri Soškem mostu z uprizoritvijo malomestne šaloigre v treh dejanjih: "Cigani". Med igro svira vojaška godba c. kr. 47. pešpolka. Po igri svobodna zabava in ples.

Iz Skopega smo dobili anonimno pismo, v katerem trdi anonimni pisec, da je obiskal v bolnišnici g. J. Živica, o katerem smo poročali v številki od minule sobote, da se je ustrelil z revolverjem v glavo in da mu je ta rekel, da se ni mislil ustreliti, ampak da se mu je le po nesreči sprožil revolver. G. Živic da je bil vojak, računski podčastnik, zna torej dobro streljati, ko bi se bil hotel ustreliti, bi znal gotovo dobro meriti. Ker se torej ni mislil ustreliti, odpade seveda samoočebni opazka, da je izvršil g. Živic poskušaj samomor radi družinskih nepravil.

Dopisnik popravlja tudi neke stvari, katerih mi nismo nikdar trdili in ki nas tudi ne zanimajo.

Vesti iz Istre.

Slovensko učiteljsko društvo v Istri bo imelo svoj redni občni zbor v četrtek 2. junija t. l. ob 10. uri zjutraj v Ricmanjih. Razen običajnih predmetov po §. 23. pravil

Beseda o slovenskem obrednem jeziku pri katol. : Jugoslovanih (Malo odgovora na škola Nagla poslovno pastirsko pismo v pouk slov. ljudstvu) Čisti dobiček te knjižice je namenjen zgradbi novega poslopja slov. šole pri sv. Jakobu v Trstu. — Cena 30 v. Dobiva se v tiskarni "Edinost" v Trstu in v slov. trg. papirja J. Gorenjec, ul. Valdirivo 40.

MODERNO POHIŠTVO!

TRST

ULICA V. KATARINE ŠT. 13
VOGA ULICE V. BELLINI

PETERJERAJ

Podpisana priporoča svoje dobroznano gostilno
"Pri stari broskvi" v ulici Belve-
 dere št. 17, kjer toči najboljši KRAŠKI TERAN,
 istrsko črno in vipavsko belo vino. Domača kuhinja.
 Postreže ob vsaki uri z mizami in gorkimi jedili.
 Postrežba točna. — Cene zmerne.
 Za obilen obisk se priporoča udana
Josipina Fišer, gostilničarka.

Umetni : fotografski

ateljé pri sv. Jakbu - TRST.
 ulica Rivo št. 42 (pritličje)

Izvršuje vsako fotografsko delo, kn-
 kor tudi razgled, posnetke, notra-
 njost lokalov, porocilne plošče za
 vsakovrstne spomenike itd. itd. itd.

Posebnešt : Povečanje
vsakotere fotografije.

Radi udobnosti P. N. naročnikov
 sprejema naročbe in jih izvršuje na
 domu, eventualno tudi zunaj mesta.

ZOBOZDRAVNIŠKI AMBULATORIJ

Dr. Viktor Bandel
 Trst, ulica San Giovanni 7, I. nads.
 po 9. do 1. in od 3. do 6.

Josip Črnigoj

priporoča slav. občinstvo svojo
pekarno in sladčičarno
 Ulica Ferriera 37 vogal ul. Conti.

Ulica Giosuè Carducci št. 9.

1 Najnoveji prihod 1
VAGONA
 posode

iz lepega in pravega karlsbadskega porcelana. KROŽNIKI,
 SKODELICE, SKLEDE ZA SALATO IN DRUGO po doslej
v Trstu še ne obstoječih cenah.

Nobena gospodinja naj ne pozabi pokriti svoje potrebe
 v trgovini

L. Gewing, Trst

Postrežba točna.

Ulica Giosuè Carducci 9.

Svoji k svojim! **Odlikovana krojačnica** Cene zmerne!

August Štular

Trst, Via delle Poste št. 12, I. nad.
 (ZRAVEN GLAVNE POŠTE)

: Izvršuje vsakovrstne obleke :
 najnovejše mode (od 50 Kron naprej)
 in vsakovrstne uniforme.

Naročbe se izvršijo točno. Delo solidno

Salaga tu - in inozem. vin, spirita, likerjev
 in razprodaja na debelo in drobno

Jakob Perhanc, Trst

Via delle Acque 6, nasproti Caffè Centrale
 Velik izbor francoskega šampanjca, penetnih de-
 sertnih italijanskih in avstro-ogrskih vin. Bordeaux
 Burgunder, renskih vin, Mosella in Chianti. Rum,
 konjak, razna žganja ter posebni pristni tropinovec
 slivovec in brinjevec. Izdelki I. vrste, došli iz de-
 sičnih krajev. Vsaka naročba se takoj izvrši. Raz-
 pošilja se po povzetju. — Ceniki na zahtevo in
 franke. — Razprodaja od pol litra naprej.

Majcen Miloš ..

mizar - Trst - ulica Leo št. 2

priporoča slavnemu občinstvu
svojo mizarnico.
 Izdeluje vsakovrstno, tudi
NAJFINEJŠE POHIŠTVO

Ivan Godina

stavbni klepar

TRST - ulica Scussa št. 3 - TRST

Izvršuje vsakovrstna v to stroko spadajoča dela
 :: kakor n. pr. stavbna, pomorska in obrtna. ::

Poprave iz bandona. cinka, medena, bakra itd.

se izvršujejo točno in solidno.

KOPELJI IN SESALKE PO NAROČILU. - Pro-
 daja kuhinjskih in kmetijskih potrebščin f. t. d.

vse to po najnižjih cenah.

Podpisani naznanjam slav. občinstvu,
 da sem otvoril znano gostilno

"Pri Valentinu", Trst

Barriera vecchia št. 34.

Točil bom pristna vina. — Dobra domača
 kuhinja cenj. gostom vedno na razpolago

Za obilen obisk se toplo priporoča

A. DEKLEVA.

bo na dnevnem redu tudi referat g. J. Bertoka iz Škotij in definitivno urejenje znanih zakonskih načrtov.

Za obed se blagovoli vsakdo prijaviti tovarišu Kr. Bogatcu v Ricmanjih.

Posebni vabil za zborovanje se ne pošlje, ampak vabi tem potom vse cenj. tovarišice in tovariše, člane in nečlane k polnoštevilni udeležbi — odbor.

Novo društvo. C. kr. namestništvo je vzelo na znanje pravila novega društva: „Narodna glasba“ s sedežem v Trinajstih (pol. ok. Volosko).

Književnost in umetnost

Slovstvo. Koncem tega meseca izide že napovedani VI. zvezek Pravnikove zbirke avstrijskih zakonov, ki ga je uredil dr. E. Volčič v Novem mestu. Taki zvezek obsega predpise o zapuščinah in njih davščinah, o notarstvu in o položajih (depozitih), ima 710 strani in velja v platno vezan 7 K. Ob enem izidejo posebni odtisi iz te knjige „Pristojbine o zapuščinah“, cena K 1.20 in „Sodni depoziti“, cena K 1.80. — Vse te knjige je dobiti po knjigarnah in pri dr. Volčiču.

Gospodarstvo.

Proti uvozu ponarejenih vin. Zastopniki avstrijskih vinorodnih okrajev so zadnji čas pogosto dobivali pritožbe glede velikanškega uvoza ponarejenih vin, ki zelo neugodno uplivajo na cene našega domačega vina. Zastopniki se nameravajo obrniti do vlade s prošnjo, da stori vse potrebno, da se prepoved glede dodatka alkohola in sladkorja poostri.

Monopol na vžgalice bo po poročilu budimpeštanskih listov sigurno uveden, in sicer ne le na Avstrijskem, temveč tudi na Ogrskem. Tozadevni dogovori so malone že popolnoma dovršeni.

Obdavljenje železa. Poslanec Steinwender je vložil predlog, da se obdavlje železa. Železni kartel vleče ogromne dobičke na škodo splošnosti. Cistega dobička ima nad 51 milijonov kron. To naj država obdavi s 30 posto, kar bi ji dalo 15 milijonov. Davek naj se tako upelje, da bo zadel zgolj tiste, ki imajo dobiček, torej neposredno kartelovce.

Kako naj se vrtnice obreže? — Ko hočeš vrtnico obrezati, pogledaj jo najprej, kako raste, to je ali šibko, ali močno poganja. Ako vrtnica močno poganja, ali se celo vpenja, skrajšaj mladike prav malo, ker drugače odrežeš oni del mladike, ki bi cvetel. Če poganja vrtnica šibko, skrajšaj mladike močno, ker taka vrtnica nastavlja cvet na dolnjem delu mladike. Ko obrezuješ, skrbí obenem za to, da bo imela vrtnica pravilno krono. Ako je katera mladika, ki sicer potrebna, da obdrži vrtnica pravilno krono, pa raste preveč navpično ali v krono, in tako tudi rada ne cvete, pustijo, a priveži jo navzdol. Če jo tako privežeš, poganjala bo potem šibko, in obenem tudi cvetela.

Razne vesti.

Ako ti teče kri iz nosa, si deni mrzle obkladke na čelo in tilnik in sedi povsem mirno. Četudi odteče nekaj krvi, to nič ne škodi. Nikari ne srkaj vode v nos, ker s tem le odstraniš strjenine. Kri se namreč sama od sebe hitro strdi in s tem ustavi. Če si pa nemiren in srkaš vodo, se to ne more zgoditi. Ako kri le ne neha teči, daj si košček vate — ali še bolje renoform-vate v dotično nosnico in jo z nozdrvo pritisni proti nosni pregradi. Včasih tudi hitro pomaga, če dvigneš roko tiste strani, na kateri ti teče kri, in jo držiš nad glavo.

Z ogrskih železnic. Lepe razmere morajo vladati na madjarskih železnicah. Te dni so namreč na kolodvoru v Velikem Varadinu pozabili izklicati osebni vlak, ki vozi v Kološvar, vsled česar je vlak odšel — brez potnikov!! Ostalo je na kolodvoru več sto potnikov, ki so plačali karte. Seveda je nastal velikanski škandal. Potniki so naskočili prometne pisarne, a uradniki niso mogli storiti drugega nego da so povrnil denar za kupljenje karte. Več potnikov vloži tožbe za odškodnino.

Tri stoletja. V Kragujevcu v Srbiji se je za časa zadnje poplave utopila neka ženska, stara 111 let. Živela je v 3 stoletjih. Rodila se je leta 1799. Živela je leto dni v 18. stoletju, potem vse 19. stoletje in še 10 let 20. stoletja. V resnici redek slučaj.

Mestni arhiv pogorel. Iz Petrograda poročajo, da je v noči med 23. in 24. t. m. pogorel mestni arhiv. Zgoreli so važni dokumenti.

Polkovnik z 12 ženami. V Pittsburgu so aretirali te dni polkovnika Iaima Teplowa ter ga postavili pred sodišče radi bigamije. Dosedaj se je prijavilo že 12 gospa, ki pravijo, da so njegove zakonke žene. Teplow je lep človek in finih manir. Sodi se, da se prijavi še katera njegova soproga. Aretirali so ga v času, ko je hotel zastaviti nekatere dragocenosti svoje zadnje soproge ter se hotel oženiti z drugo.

Največji akvarij na Nemškem. Javljajo iz Lipskega: V tujakšnjem zoološkem muzeju je bil te dni otvoren največji morski

in sladkovodni akvarij na Nemškem. V 30ih velikih posodah je razstavljena fauna Severnega in baltičkega morja ter fauna nemških jezer.

MALA POŠTA.

V našem Inzerantnem oddelku ležijo nedvignjene ponudbe pod: „Hrvatsko“, „3000“, „Krčmar“, „Mladenšč“, „Vdovec“.

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 stot. besedo. Masno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina stane 40 stotink. Plača se takoj ins. oddelku.

Mala hišica z dvema prostori, malim zemljiščem in razgledom na morje v lepem kraju v Rojšanu se po ceni prodaja. — Pripravna za železničarje. Oglasi se pri g. Grabescu, hišnemu upravitelju v „Tržaški posoj. in hranilnici“ ali pa v ulici Coroneo 13, II. n. 887

Ala Trappist sir. Izvrstan, najboljši na današnjem tržištu: razširilo a K 1.70 po klg. „Prvo zagrebačko Mljekarstvo“, Zagreb, Duga ulica 13. 873

Inteligentna gospica, z lepo pisavo in poznanjem nemščine se tako j sprejme v komptoar. — Hugo Vit Jung, ulica Zvezonci 2. 889

15-leten deček se ponuja kot učenec pri kakem sodarju, mizarju, kovaču ali šč. nem rokodelcu. — Kosmač Lovrenc, Zabrejje št. v. 11, p. Boršt. 884

Meblovana soba z dvema posteljama in razgledom na ulico, eventuelno tudi s hrano, se dobi v ulici Farneto 12, I. n. desno. 876

Na hrano se sprejmejo uradniki in boljše osebe pri slovenski družini. Farneto 12, I. n., desno. 877

Gostilna Dujmovič sv. M. M. zgornja št. 4, usoja si naznanjati p. n. stalnim gostom in drugemu slavn. slovenskemu občinstvu, da se je preselila v ulico Molin a vento št. 72 (ex „All' Labirinto“). Ob enem naznanja tudi, da toči najizvrstnejša vina in vedno sveže Dreherjevo pivo. Preskrbljena je vedno z gorkimi in mizimi jedili. Za obilen obisk se priporoča Anton Dujmovič. 880

Josip Stofa mizarški mojster, Trst, ulica Belvedere št. 8, izvršuje vsakovrsta mizarška dela.

Pristna vina vipsvsko lastnega pridelka, istrsko in kraški teran, priporoča slavnemu občinstvu Franc Strancar, lastnik gostilne „Pri Vipavcu“ v ulici Industria 5, zraven ulice Giuliani. 688

Gostilničar Kulot „Pri treh prijateljih“ v Gorici, ulica Caserma št. 11, se priporoča z dobro kuhinjo in izvrstnim vinom. 854

Gostilna „Al Ginnasio“ ulica Squero nuovo št. 7 ima pijače in jedila prve vrste. Priporoča se slavn. občinstvu za obilen obisk Hinko Kosič. 1237

Priporočata se sobni slikar in lakirer za vozove. Vprejmeta delo tudi na deželi. Anton Vitzthum & drug. Madonnina št. 44-46, dvorišče. 878

UMETNI ZOBJE
Plombiranje zobov

Izdiranje zobov brez vsake bolečine

Dr. J. Cermák | V. Tuscher
zobozdravnik :: koncesij. zobni tehnik
TRST
ulica della Caserma št. 13, II. n.

A. Millovatz
mehanična delavnica
Trst — ulica del Trionfo 1
izvršuje vsakovrstna
kovaška in mehaniška dela
kakor tudi niklovanja.

RIHARD NOVAK & C.
Pekarna in slaščičarna s prodajo moke
TRST — ULICA FARNETO ŠT. 13
Postrežba: točna.
CENE ZMERNE.

Tovarna cevi in cementnih plošč, teracov, betona in artificijalnega kamna s zalogo cementa
Aristide Gualco - Trst
ulica San Servolo št. 2 Telefon 21-42.

Velika klobučarna G. Doplicher
Klobuki iz klobučevine prvih tovarn.
Specijaliteta: trdi angleški klobuki.
Emporij kap za potovanje in za šport.
TRST Corso št. 34.

Avt. civilni zemljemerec Kristjan Pertot
Ima svojo pisarno v Trstu v ulici della Caserma št. 5, II. nadstropje.
Priporoča se slavnemu občinstvu kot edini slovenski zemljemerec.

35.000 stiskalnic za vino, sadje, ind. namene itd.
20.000 sadnih in vinskih mlinov
veliko število hidrav. stiskalnic za obrt in gospodarstv. je izišlo iz Mayfarthovih tovarn

Leta 1909 je bilo vsega izdelanih:
2500 stiskalnic in ... 1200 mlinov. ...

Jasen dokaz za dobroto teh izdelkov.
Obrnite se z zaupanjem na
Ph. Mayfarth & Co.
Tovarne poljedelskih strojev, livarne, fužnice
MAYFARTH & Co.
Dunaj II, Taborstrasse 71
Išče se zmognih zastopnikov.

Zahtevajte brezplačno pošiljatev ilustriranih katalogov.

ALEKS. FRANC MAYER - TRST
žgalnica kave
TELEFON 1743.
Najboljši vir za dobivanje pešene kave.

Ugodna prilika!
V veliki, fini žganjarni
na trgu pred Narodnim domom št. 1
(vagal ulice Ghega) je na razpolago.
Nov dohod ogromne partije marsale in vermoutha po K 1.60 liter.
Asti Spumanti, Refošk, zagrebški Pe-linkovao in Sokol - Pivočica vrsta: Ruse po najzmernejših cenah.

Gostilna Al Belvedere
ul. Belvedere št. 37
toči najboljša
bela in črna vip. in črna dalm. vina.
Domača kuhinja, gorka in mrzla jedila vedno na CENE ZMERNE — razpolago. POSTREŽBA TOČNA.
Za obilen obisk se priporoča Vekoslav Rebek.

Kdor hoče dober zajutrek
naj se oglasi pri
Antonu Ivančič-u, Trst
ulica della Stazione št. 13
kjer dobi gnjat, salami, sir in razne slanina kakor tudi raznovrstna vina in vedno sveže
Dreherjevo pivo.

Giulio Reddersen
TRST, ulica Giosué Carducci št. 23
TELEFON št. 813
Kirurški orodje, ortopedični aparati, Modere, umetne roke in noge, berglje, klini pasi, elastični pasi in nogavice, elektroterapijske priprave, aparati za inhalacije.
SELAŠIŠOR potrebna za kirurška zdravila, Potrebščine iz gum. in neurednega blaga.

Izključno edini slovenski gostilničar ki toči najboljšo vino!
Kdor gleda svoje zdravje, mora iti v gostilno
J. Leban, ul. Salice, Trst
pod stopnicami, kjer toči dobro vipsvsko po 72-64 stotink liter. Istrsko po 64-56 stotink liter.
Za obilen obisk se sl. občinstvu priporoča J. LEBAN.

V krojačnici Amalija Podgornik
Trst, ulica Farneto št. 40
odlikovani z diplomom na razstavi malih obrti, izvršujejo se obleke za gospe in sicer po zadnjih uzorcih in pariškem kroju. Paletots, Blouses in plesne obleke. Cene zmerne. Sprejmejo se gospice v poduk proti mali odškodnini.

Velik izbor izdelanega perila, ovratnikov, zapestnic, srajc, nogavic in rokavic!
Žepne rute tucat od K 1.— dalje. Rokavice iz kože od K 2.50 dalje. Dežniki od K 2.50 — dalje.
Vse to se dobiva v novi prodajalni
Enrico Zerquench
Trst, Passo S. Giovanni 2 (nasproti Novim oknom).

V odlik. prodajal. obuvala „Calzoleria Triestina“
Trst, ulica Giosué Carducci 21
prej Torrente), dobi se poleg raznih finih čevljev za gospe in gospe sledeče obuvala po najzmernejših cenah in sicer:
(Moški čevlji iz usnja Boxcalf (za povezati) Kron 9.60
Boxcalf (z elastiko) „ 9.60
Boxcalf Derby „ 10.—
Boxcalf zap. Triumph „ 10.—
Ravno taki čevlji za dečke 1 krono manj. Vsaki par je iz najfinejšega usnja. DELO SOLID NO.

Restavrant Finding
ulica Cologna št. 11
Vsako nedeljo in petek
: plesna zabava :
Svira orkester.